

Praktiske råd i forbindelse med lufting av sau

Av Eirik Kolbjørnshus og Eirin Sveahaugen, rådgivere i Nortura

Lufting er som en treningsøkt for sauene, den har ikke behov for trening hver dag. Slipp sauene ut på de dagene du føler for, når det er godt vær og du har tid.

En må legge til rette for lufting med enkle løsninger. Å ha ei dør der sauene enkelt går ut og inn av fjøset til en plass det er positivt å være, er en enkel og god løsning. Å bruke lokkemiddel som saltstein, grovfor, beite eller kraftfor vil lette uttransporten av dyra. Sauene er et vanedyr og kan i starten oppleves som vanskelig å få ut, noe som erfaringsvis går etter noen turer.

Forberedelse av sauene: Klipp tidlig, spesielt i kaldere strøk. La det komme igjen litt ull før luftingen starter. Se over klauver og klipp disse om nødvendig.

Forberedelse av uteområde: Bruk et område der avrenningen er god. Det blir en del gjødsel i et slikt område. Tenk over hvordan det er å fjerne gjødsel utenom sesongen der det er nødvendig. Hvis området blir bløtt og klinete, er det lurt å ta en pause i luftingen. Går sauene i for mye vått underlag kan dette føre til klauvproblemer. Se til at området ikke har skarpe kanter, trange passasjer eller andre ting sauene kan skade seg på. Der snø eller is er et problem, må en ha mulighet for å sette inn tiltak.

Et mulig og miljøvennlig tiltak er flis. Flis av lauvskog er et fint materiale å strø uteområdet med. Samarbeid med gode naboer om kjøp av en fliskutter. Når en rydder beiter og jordekanter kan en bruke dette til flisproduksjon istedenfor å brenne det. Lauvskogtalle lagt i haug vil bli fin jord etter 2-3 år. Tre og kvist til flis bør være tørka, slik at det ikke går varmgang i flishaugen.

Forberedelse av fjøset: Når det blir tatt ut mange sauer fra fjøset, vil en miste mye varme inne. Dette kan medføre problem med ventilasjon og vannforsyning. Sørg for at det er tilstrekkelig med plussgrader i fjøset slik at ikke vannet fryser eller at det blir veldig fuktig.

Dører og grunder sauene skal gjennom bør ikke være for smale ca 75 cm, slik at det ikke blir problem med «vomiskinn» eller skjedeframfall.

Andre ting å tenke over: Sau er hardføre dyr. Med god ullmengde kan de fint slippes ut i nesten all slags vær og temperatur over en kortere periode. Noen har en pulje ute på foring av grovfor på dagtid i rundballehekk. Appetittforing for å bygge hold er en stor fordel. Foring ute letter det manuelle arbeidet i fjøset og en får samtidig trimmet sauene.

Den siste tida før lamming må en selv vurdere hvor vidt det er forsvarlig å luften sauene. I denne perioden, når søyene er høgdrektige, er det ekstra viktig å unngå trengsel i dør- og grindåpninger. Kanskje det da er bedre å ta i bruk ekstra-arealet en bør ha til lamminga, slik at alle søyer får bedre plass?